

"IBERIA EXPRESS"

Unibertsitaterako dirua

«La educación hoy» aldizkariak José Carlos Rodríguez-en idazlan bat argitara eman du azkeneko apirilean. Rodríguez-ek, Unibertsitateari ematen zaizkion diruak, hauk* erabiltzeko moduak eta gainerako zenbait zertzelada* aztertzen ditu idazlan honetan. Azken ondorioetan puntu hauk aipatzen ditu:

1. **Segurtasunik eza.** Unibertsitateari izendatzen zaion urteroko presupostuaren erdia, alde aurretik eralgita* egon ohi da. Hau dela eta, kreditu berezi eta apartekoak behar ditu beti Unibertsitateak, bere gastu arruntak* kitatzeko. Beraz, Unibertsitateetako Erretoreek beti diru bila ibili behar dute, eta diru premia larri horiek ez dute plangintza egoki baterako abagadune* onik uzten.

2. **Zerbitzuak zaintzeko erraztasunik eza.** Unibertsitateak, geroz eta gehiago, beren zerbitzuen egitekoak zabaltzen ari dira; baina eginkizun berrietarako ematen zaien dirua, pertsonal ordainketarako ozta* ozta heltzen da. Zerbitzuak, beraz, hondatuz doaz.

3. **Plangintzarik eza.** Orain arteko ekonomi egoerak ez du posibletu Unibertsitatearen luzarorako plangintza bat; eta gaur —gizartea hezkuntzaren* garrantziaz jabetu den garai honetan— plangintza gabezia oso gauza larria da Unibertsitate batentzat. Eta areago,* ikasleria hainbeste ugaritu denean.

Plangintzarik gabe (eta diruaren faltaz gertatzen da hutsune hori) ezinezkoa da presupostu aitzinikusle* bat. Eta etorkizuna alde aurretik planteatzen ez duen presupostua ez da adabaki* bat baizik.

Salneurrien goraldi gaitza

Iragana da 1974.eko lehen seihilabetekoa. Eta nolakoa, gainera! Urtarril* eta martxoan petroliokiak izan zuten prezio gorakadaren ondoren, ikustekoa izan da inflazioaren abiada geldiezina. «Geseco»k bere istudio batean esaten digunez, urtearen lehen bost hilabeteetako inflazioa % 6,5koa izatera iritxi* da; eta 1974. urte osokoa, ba liteke % 20raino heltzea. Inflazio hau, pentsa litekeenez, neurri on batetan kanpotikoa da (kanpoko gorabeherak bultzatua, alegia*), baina barnekoa ere bai hein* handi batetan.

Inflazioaren ondorioz gordinena, agian,* espainiar erosirosmena nabarmenki murriztea* da. Horregatik, apiril-maiatzetan somatu denaren arabera,* eros-eskea erori* egin da, eta lantegietako «stock»-ak metatu. Herbesteko merkatua ere gogorragoa agertzen da, eta honek ere lagundu egin du salmentaren beheraldia. Arrazoin guztion ondoan ba da, gainera, besterik: turismoak ere atzera egin du. «Geseco»ren eritziz, % 10 edo 15 turista gutiago sartuko da aurten Espainiara, gaizki datorren ekonomia oraindik gehiago hertsatuz.

Franco gaixorik

Uztailaren* lehen hamabostekoan gaixorik egon da Francisco Franco, Espainiako Estatu Buruzagia eta Gudalozteen Jeneral Nagusia. Flebiti bat izan da gaixotasuna. Baina, medikuek esan dutenez, sekula baino osasun hobea du Estatuko Buruzagiak, eta eritasun* hau ez omen da batere kezkarri. Oheburuko sendagileak esan duenez, Francoren gaixotasun bakarrak hauk dira azken urteotan: hagineta zerbit, begibistan bi dioptria. Heriotze arriskuan 1916.eko ekainaren* 29an egon zen azkeneko aldiz, Morrokoko guduaz zauritu zutenean.

Goiko lerrook idatzi eta gero, uztailaren 19an, irrati eta egunkari guztiek zabaldu dute berria, Francoren osasuna berri ere gaizkoatu dela, eta, ondorioz, Estatuaren buruzagitza Printzeari utzi diola.

Portugaleko Gobernu berria

Uztailaren 13an Gobernu berrikuntza bat egin da Portugalen, Palma Carlos eta beronen alderdikide eta lagunaren dimisioaren ondoren. Lehen Ministru berria, Vasco Gonçalves koronela

da. Sozialista eta komunistek ez zuten utzi Palmarekin batean Gobernu, eta, lerro hauk izkribatzen ditugun unean, ba dirudi, Gobernu berrian ere segituko dutela. Portugaleko alderdiak eta gorabeherak interesgarrietakoak dira, eta, irakurleak gure kontseilurik behar balu, dena hurbildik segitzeko esango genioke, Portugaleko alderdien oraingo taktikak eta luzarorako estrategiak eskolatzen baitute —dirudienez— Iberiako beste zenbait jende ere.

Nuklear zentralen arriskuak

Hona Akisgran-go Unibertsitatean katedradun den Arno Beckers jaunaren agerpen batzuk gai honetaz. Radio eragipena,* nuklear zentralak botatzen dituzten hozkarrien* hondakinetatik dator (hozkarri hori ura izan ohi da gehienetan). Zentralok ur kantitate izugarria behar izaten dute hozteko; eta, haien barnetik irtetean,* sekulako beroarekin doa ur hondakin hori. Kataluniako Vandellós herrian, hango nuklear zentralak egunero kilometro koadratua duen lau metro lodiko ur masa bat botatzen du, guti gorabehera. Horrenbeste ur berok desekilibrio ekologiko handia sortzen du, besterik gabe. Abere eta landare bizitza erre egiten da, beraz, inguruetan. Eta oraindik ez dakigu, etorkizun luzeagoan zer gerta litekeen.

Hozkarri bezala, uraren orde, haizea ere erabil liteke; eta, onenean, hortxe dago irtenbiderik egokiena, nahiz eta bigarren teknika hau garestixeago izan. Zentralak kokatzeko* tokirik egokienak basamortuak ditugu beti, jende asko bizi den eskualdeetatik* urrun dauden tokiak, alegia. Eta komeni da, gainera, Estatu bakoitzeko zentral denak toki berean edo gutitan eraikitzea, guztien kontrola errazagoa izan dadin. Hots,* geografiaz eta gizonez, ertzekoa* den toki batean ezarri behar dira zentral nuklearrak. Hau da Beckers irakaslearen eritzia.

Joseba INTXAUSTI

BIZKAIKO AURREZKI KUTXA

Erakunde honek,
Bilbon eta Probintzia osoan,
gizarte premia guztietarako
laguntzarik zabalena ematen dihardu,
eta osakuntza arloan laguntasunik jatorrena.

Zeure dirua gordetzeko:

Caja de Ahorros Vizcaina

Bulego nagusia:

Plaza de España, Bilbo

Tel. 243600 - 211.290

Hiriburuan 17 agentzia

Probintziako herri nagusietan

75 ordezkaritza

Madrileko agentzia:

I.C.C.A. Alcalá, 27

Tel. 2214995